

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadî
Ion Druță
Iuliana Oprea
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni "Termoelectrica",

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni "Termocom" în procedura planului împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/219 cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni "Termoelectrica" și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013, și, încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea Societății pe Acțiuni "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil,

c o n s t a t ă

La 20 martie 2012, SA "Termocom" în procedura planului a depus cerere de chemare în judecată împotriva APLP nr. 54/219 cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta SA "Termocom" în procedura planului a indicat că la 12 octombrie 1999 a încheiat cu APLP nr. 54/219 contract pentru folosirea energiei termice în apă fierbinte nr. 5121, prin care organizația furnizoare s-a obligat să asigure livrarea energiei termice către "Abonat" la hotarul delimitării în parametrii corespunzători graficului temperaturii de la sursele de căldură, iar pârâta la rândul său să achite lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate la obiectele sale.

Conform pct. 3.1 din contractul nominalizat, calculele pentru energia termică erau efectuate în temeiul datelor aparatului de evidență prezentate de către "Abonat" agentului termic, iar potrivit pct. 4.1 din același contract pentru energia termică livrată pârâta era obligată să achite lunar plata costului energiei utilizate conform tarifelor stabilite.

Sușține că APLP nr. 54/219 nu și-a onorat obligațiile contractuale, astfel, la data de 17 februarie 2012 acumulându-se o datorie în sumă totală de 17522993,22 lei pentru neachitarea în termen a facturii pentru folosirea energiei termice pe perioada decembrie 2010 – decembrie 2011, fapt ce se confirmă prin lista facturilor și achitărilor.

Declară că la 23 februarie 2012, a expediat în adresa pârâtei APLP nr. 54/219 reclamația nr. 79/1303, solicitînd achitarea benevolă a sumei de 17522993,22 lei în

termen de 10 zile din data recepționării prezentei somații, efectuând prin transfer la contul de decontare a agentului termic indicat în factura de plată, însă datoria respectivă nu a fost achitată nici până în prezent.

Astfel, cere SA "Termocom" în procedura planului încasarea din contul APLP nr. 54/219 în beneficiul său sumei de 17522993,22 lei cu titlu de datorie pentru neachitarea în termen a facturii pentru folosirea energiei termice și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul SA "Termocom" în procedura planului în bugetul de stat suma de 50000 lei taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată. A fost încasată din contul SA "Termocom" în procedura planului în beneficiul APLP nr. 54/219 suma de 3400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, a fost admis apelul declarat de către SA "Termocom" în procedura planului, casată hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013 și emisă o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată la 06 decembrie 2013 între SA "Termocom" în procedura planului și APLP nr. 54/219, în condițiile asupra cărora s-a convenit, cu încetarea procesului civil.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2015, a fost admis recursul declarat de către APLP nr. 54/219, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La 23 septembrie 2015, SA "Termoelectrica", în temeiul art. 70 CPC, a depus în instanța de apel cerere, solicitând substituirea reclamantului SA "Termocom" în procedura falimentului cu dânsa în calitate de succesori în drepturi ale ultimei.

Concomitent, la 02 decembrie 2015, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, reprezentantul SA "Termoelectrica" a depus cerere privind renunțul de la acțiune, invocând că după înaintarea cererii de apel intimată APLP nr. 54/219 a achitat integral datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 17522993,22 lei pentru perioada decembrie 2010 – decembrie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost admisă cererea SA "Termoelectrica" și înlocuită partea în proces SA "Termocom" în procedura falimentului cu succesori ei în drepturi SA "Termoelectrica".

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către SA "Termoelectrica" și menținută hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013.

La 05 iulie 2016, SA "Termoelectrica" a declarat recurs împotriva încheierii și deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 și încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea sa privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului SA "Termoelectrica" a invocat ilegalitatea și netemeinicia actelor judecătorești de dispoziție atacate în ordine de recurs, instanța de apel neelucidând pe deplin toate circumstanțele importante ale pricinii, concluziile acesteia venind în contradicție cu probele administrate, fapt ce a adus la încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și de drept procedural.

Afirmă că instanța de apel neîntemeiat a respins renunțul său de la acțiune, având în vedere că este dreptul reclamantului de a nu-și susține pretențiile din cererea de chemare în judecată. Cu atât mai mult că, a fost prezentată instanței de judecată informația din contabilitate, prin care se confirmă faptul achitării integrale a datoriei, fiind astfel în deplină cunoștință cu efectele actului de procedură, respectând întocmai prevederile art. 212 CPC.

Susține că la faza examinării pricinii de către instanța de apel, dânsa nu mai avea pretenții față de pârâta APLP nr. 54/219, iar renunțul său de la acțiune nu contravine legii și nici nu încalcă careva drepturi sau interese legitime ale ultimei.

Declară că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, și anume prin faptul că completul de judecatori, în componența: Nina Vascan, Veronica Negru și Angela Bostan, nu era în drept să examineze apelul său, dat fiind faptul că prin încheierea din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea sa privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, acesta, soluționând cererea respectivă, s-a pronunțat inclusiv și asupra fondului cauzei, indicând că intimata-pârâtă APLP nr. 54/219 nu are și nici nu poate avea datorii față de SA "Termoelectrica", întrucât toate facturile se achită direct de către locatarii blocurilor locative prin intermediul ÎM "Infocom" în contul furnizorului, ocolind achitățile cu Asociația dată.

Susține că nu a avut posibilitate, până la examinarea cererii de apel, să înainteze îndată recuzare completului dat de judecată, din considerentul că cu partea motivată a încheierii atacate a făcut cunoștință ulterior, după finisarea examinării pricinii în ordine de apel.

Indică recurenta că instanța de apel de asemenea a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, și anume a locatarilor blocurilor locative gestionate de către APLP nr. 54/219, care potrivit deciziei recurate au obligația de plată a energiei termice față de SA "Termoelectrica", în lipsa unui contract direct.

Mai mult ca atât, potrivit practicii judiciare SA "Termocom", actual SA "Termoelectrica", nu poate avea calitatea de reclamant în acțiunile privind încasarea datoriilor de la consumatorii finali de energie termică din sectorul rezidențial, dat fiind faptul că nu a încheiat contracte directe cu ultimii, adică lipsește legătura juridică și ca rezultat lipsește raportul material litigios, or, SA "Termoelectrica" (SA "Termocom") nu este titular al dreptului încălcat.

Susține că în esență instanțele de judecată ierarhic inferioare au confundat contractul de livrare (folosire) a energiei termice cu contractele de prestare a serviciilor locativ-comunale (alimentare cu energie termică), având în vedere că dânsa nu este prestator de servicii alimentare cu energie termică.

De fapt, SA "Termoelectrica" este unicul producător/furnizor/distribuitor de energie termică în mun. Chișinău, licențiat de către ANRE, care vinde marfă – energie termică până la hotarul de delimitare a rețelelor termice prin intermediul rețelelor termice centralizate, în baza contractelor încheiate cu gestionarii fondului locativ.

Gestionarii fondului locativ, în speță APLP nr. 54/219, sunt operatori de serviciu public de alimentare cu energie termică, la rândul său prima prestând serviciul de alimentare cu energie termică (încălzire și apă caldă menajeră), prin intermediul sistemului colectiv de alimentare cu energie termică (rețelele termice intrabloc), în baza contractelor încheiate cu locatarii blocului locativ gestionat.

Astfel, locatarii blocului locativ au obligația de plată pentru serviciul prestat către APLP nr. 54/219, iar ultima are obligația de plată pentru marfa livrată față de furnizor.

SA "Termoelectrica", potrivit prevederilor contractuale, lunar eliberează factura fiscală APLP nr. 54/219 pentru marfa livrată, iar ultima conform pct. 3.1 din contractul nr. 5121 din 12 octombrie 1999, are obligația de a achita energia termică livrată.

Cu atât mai mult că, APLP nr. 54/219 nu a contestat vreo factură fiscală, și, anual, la începerea sezonului de încălzire, înaintează cerere de livrare a energiei termice din numele său.

Mai mult ca atât, au fost prezentate suficiente probe instanței de apel, în special extrasul din contul nr. 1/5121 din 01 noiembrie 2013 și acte de verificare a datoriilor, semnate de către APLP nr. 54/219, prin care intimata confirmă datoria pe facturile emise în adresa sa în sumă de 20987765,11 lei.

Consideră că este eronată concluzia instanței de apel precum că pe contul APLP nr. 54/219 nu vin mijloacele destinate pentru energia termică, dar vine direct pe contul agentului termic, care emite bon de încasare a numerarului pe numele fiecărui locatar prin intermediul ÎM "Infocom", or, dânsa nu încasează mijloace financiare de la locatari și nici la materialele cauzei nu se atestă probe prin care s-ar demonstra faptul că a emis vreun bon privind încasarea datoriei pe energia termică direct de la locatari.

De asemenea, menționează recurenta că bonurile de încasare a numerarului sânt emise de către ÎM "Infocom", iar în calitate de beneficiar al plăților este APLP nr. 54/219 pentru serviciul prestat de aceasta și sunt acumulate pe contul primei, dar nu pe contul agentului termic, circumstanță eronat apreciată de către instanța de apel.

La 28 iulie 2016, SA "Termoelectrica" a depus supliment la cererea de recurs, invocând argumente similare celor din recursul declarat inițial.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul expedierii deciziei și încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 în adresa SA "Termoelectrica" (f.d. 102), însă lipsesc date (aviz de recepție) când a fost recepționată de către recurentă. Concomitent, SA "Termoelectrica" în cererea sa de recurs a indicat că actele judecătorești recurate le-a recepționat la 06 mai 2016.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către SA "Termoelectrica" la 05 iulie 2016 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 25 iulie 2016, și, respectiv la 08 august 2016, în adresa intimatei APLP nr. 54/219 a fost expediată copia recursului inițial declarat de către SA "Termoelectrica" și suplimentului la acesta, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 09 august 2016, intimata APLP nr. 54/219 a depus referință, solicitînd să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către SA "Termoelectrica" sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 și hotărârii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013, invocând că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, pronunțînd astfel legal și întemeiat decizia și încheierea recurate.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2016, recursul declarat de către SA "Termoelectrica" a fost considerat admisibil.

Reieșind din prevederile art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei și încheierii instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

Din suportul probatoriu prezent la actele pricinii rezultă că la 20 martie 2012, SA "Termocom" în procedura planului a depus cerere de chemare în judecată împotriva APLP nr. 54/219, solicitând încasarea din contul ultimei în beneficiul său sumei de 17522993,22 lei cu titlu de datorie pentru neachitarea în termen a facturii pentru folosirea energiei termice și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul SA "Termocom" în procedura planului în bugetul de stat suma de 50000 lei taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată. A fost încasată din contul SA "Termocom" în procedura planului în beneficiul APLP nr. 54/219 suma de 3400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SA "Termocom" în procedura planului a declarat apel împotriva acesteia.

Pe parcursul examinării pricinii, și anume la 23 septembrie 2015, SA "Termoelectrica", în temeiul art. 70 CPC, a depus în instanța de apel cerere, solicitând substituirea reclamantului SA "Termocom" în procedura falimentului cu dânsa în calitate de succesori în drepturi ale ultimei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost admisă cererea SA "Termoelectrica" și înlocuită partea în proces SA "Termocom" în procedura falimentului cu succesori ei în drepturi SA "Termoelectrica".

De asemenea, la 02 decembrie 2015, în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, reprezentantul SA "Termoelectrica" a depus cerere privind renunțul de la acțiune, invocând că după depunerea cererii de apel intimată APLP nr. 54/219 a achitat integral datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 17522993,22 lei pentru perioada decembrie 2010 – decembrie 2011.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către SA "Termoelectrica" și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013.

Din conținutul cererii de recurs rezultă că SA "Termoelectrica" a înaintat propunere de recuzare întregului complet de judecători, în componența: Nina Vascan, Veronica Negru și Angela Bostan, care a examinat nemijlocit atât cererea privind renunțul de la acțiune a SA "Termoelectrica", cât și cererea de apel a acesteia, invocând drept temei de recuzare precum că judecătorii respectivi în încheierea din 09 martie 2016, s-au pronunțat inclusiv și asupra fondului cauzei, concluzionând că intimata-pârâtă APLP nr. 54/219 nu are și nici nu poate avea datorii față de SA "Termoelectrica", întrucât toate facturile se achită direct de către locatarii blocurilor locative prin intermediul ÎM "Infocom" în contul furnizorului, ocolind achitățile cu Asociația dată.

Colegiul consideră circumstanța dată drept temei de admitere a recursului, casare a deciziei instanței de apel, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, actele pricinii atestă că același complet de judecată în ziua de 09 martie 2016 a emis consecutiv 3 acte judecătorești de dispoziție, și anume: încheierea, prin care a fost admisă cererea SA "Termoelectrica" și înlocuită partea în proces SA "Termocom" în procedura falimentului cu succesul ei în drepturi SA "Termoelectrica"; încheierea, prin care a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, și, decizia, prin care a fost respins apelul declarat de către SA "Termoelectrica" și menținută hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 20 martie 2013, ultimele două fiind atacate cu recurs de către SA "Termoelectrica", instanța de apel pronunțând în cadrul ședinței de judecată, doar dispozitivul acestora (f.d. 75-78, vol. II).

Din conținutul încheierii motivate din 09 martie 2016, prin care nu a fost admis renunțul SA "Termoelectrica" de la acțiune, rezultă că instanța de apel, soluționând cererea respectivă, s-a pronunțat inclusiv și asupra fondului cauzei, indicând că intimata-pârâtă APLP nr. 54/219 nu are și nici nu poate avea datorii față de SA "Termoelectrica", întrucât toate facturile se achită direct de către locatarii blocurilor locative prin intermediul ÎM "Infocom" în contul furnizorului, ocolind achitățile cu Asociația dată.

Însă, nefiind cunoscută partea motivată a încheierii din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, recurenta-apelantă a fost în imposibilitate la data respectivă, până la examinarea în fond a cererii de apel, îndată să înainteze recuzare completului de judecată enunțat supra, care ulterior a judecat nemijlocit apelul ultimei.

Or, motivul recuzării completului de judecată menționat, a apărut abia după ce recurenta-apelantă SA "Termoelectrica" a făcut cunoștință cu partea motivată a încheierii și deciziei recurate, adică după finalizarea examinării pricinii în ordine de apel, fapt ce rezultă și din actele pricinii.

Prin urmare, instanța de apel nu a admis renunțul SA "Termoelectrica" de la acțiune din motive care la acel moment încă nu erau stabilite, or, apelul împotriva hotărârii primei instanțe nu era examinat, iar ultima la examinarea apelului a încălcat normele de drept procedural, deoarece nu era în drept să-l examineze, dat fiind faptul că deja s-a expus asupra fondului.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) lit. d) CPC, judecătorul care judecă pricina urmează a fi recuzat dacă și-a expus opinia asupra pricinii care se judecă.

Pe cale de consecință, instanța de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către SA "Termoelectrica", casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016 și încheierii din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, și remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că atât decizia instanței de apel din 09 martie 2016, cât și încheierea prin care a fost respinsă cererea SA "Termoelectrica" privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătorec, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, întru evitarea încălcării dreptului recurentei SA "Termoelectrica" la un proces echitabil, și, reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SA "Termoelectrica", a casa decizia Curții de Apel Chișinău și încheierea din 09

martie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni ”Termoelectrica”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, și, încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea Societății pe Acțiuni ”Termoelectrica” privind renunțul de la acțiune și încetarea procesului civil, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni ”Termocom” în procedura planului împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/219 cu privire la încasarea datoriei, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Druță

Iuliana Oprea

Mariana Pitic